

Национална конференция
“Опазване на речните екосистеми и устойчиво управление на риска от наводнения”

ПОЛИТИКА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ

Мария Арангелова, *Дирекция “Води”*

ПОЛИТИКА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ

- СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ
- ОСНОВНИ НАСОКИ
- ОСНОВНИ ПОДХОДИ
- УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ В БЪЛГАРИЯ НА НАЦИОНАЛНО НИВО
- УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ В РАЙОНИТЕ ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ
- НАЦИОНАЛНА ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ВОДИТЕ
- ПРИОРИТЕТИ
- ЗАЩИТА ОТ ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ВОДИТЕ
- ПОЗИЦИЯ НА Р. БЪЛГАРИЯ ПО ПРОЕКТА ЗА ДИРЕКТИВА ЗА ОЦЕНКА И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ
- ПРЕДСТОЯЩИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

Оптимална осигуреност на населението и икономиката с вода в необходимото количество и с необходимото качество, осигуряване на природна вода за възпроизводството и развитието на водните екосистеми, в условията на басейново управление на трансграничните води и на глобалното изменение на климата, при гарантиране на националните интереси и екологичната устойчивост на засегнатите водни системи.

ОСНОВНИ НАСОКИ

- управление на водите в рамките на речен басейн;
- опазване качеството на водите и предотвратяване на бъдещо влошаване състоянието на водните екосистеми;
- достигане и запазване на “добро състояние” за всички води;
- използване на “комбинирания подход” при регулиране на заустване на отпадъчни води в повърхностни водни тела;
- постигане на устойчиво водоползване;
- осигуряване на стойностно възстановими цени за водата;
- намаляване на последиците от наводнения и засушавания

ОСНОВНИ ПОДХОДИ ЗА ПОСТИГАНЕТО НА ТЕЗИ ЦЕЛИ

- **Разработване на политика по управление на водните ресурси**
 - през 2006 г. се прие и е в сила ЗИД на ЗВ, с който са пренесени всички изисквания на РДВ;
 - планове за управление на водите;
 - национални стратегии и програми в областта на опазването и устойчивото развитие на водите.

ОСНОВНИ ПОДХОДИ ЗА ПОСТИГАНЕТО НА ТЕЗИ ЦЕЛИ

- **Контролиране на използването на водите и водните обекти чрез Разрешителен режим, включващ:**
 - издаване на разрешителни за използване на водите и водните обекти ,
 - график за използването на водите – годишен и ежемесечен за комплексните и значими язовири, съгласно пр.№1 ,към чл.13, ал.1 от ЗВ
 - провеждане контрол по изпълнението условията в издадените разрешителни.

ОСНОВНИ ПОДХОДИ ЗА ПОСТИГАНЕТО НА ТЕЗИ ЦЕЛИ

- **Събиране, обработване и анализиране информация за водите**
 - периодичен бюлетин за състоянието на водните ресурси;
 - оперативно звено - ежедневна информация за състоянието на водите и водните обекти в страната и информиране на съседни държави;
 - ежемесечна информация за Министерски съвет с данни, оценка и анализ за състоянието на водите в комплексните и значими язовири по приложение 1 към, чл. 13, ал.1 от Закона за водите.

УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ В БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛНО
ИЗТОЧНО
ИЗМ

Министерство на околната среда и водите

Висш
консултативен
съвет по водите

Дирекция "Води"

Басейнова
дирекция
Дунавски район

Басейнова
дирекция
Черноморски район

Басейнова
дирекция
Източнореломорски
район

Басейнова
дирекция
Западноеломорски
район

Басейнов съвет

Басейнов съвет

Басейнов съвет

Басейнов съвет

Схема на Басейновите Дирекции за управление на водите в Р България

ДЪРЖАВНА ПОЛИТИКА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ

Министърът на околната среда и водите:

- **утвърждава**
 - плановете за управление на речните басейни;
 - методики за изследване на води в случаите, когато липсват български стандарти, както и методики за анализ на данните от мониторинга на водите;
 - експлоатационни ресурси на находищата на минерални води и съставя водните им баланси.

ДЪРЖАВНА ПОЛИТИКА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ

Министърът на околната среда и водите:

- **разработва**
 - национални програми в областта на опазването и устойчивото развитие на водите;
 - политиката на държавата за двустранно и многостранно сътрудничество в областта на използването и опазването на водите;
- **определя** реда и начина за използване на водите на комплексните и значими язовири, определени с приложение № 1 към чл.13, ал.1 от Закона за водите.

ДЪРЖАВНА ПОЛИТИКА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ

Министърът на околната среда и водите:

- издава периодичен бюлетин за състоянието на водните ресурси на Република България;
- създава специализирани бази данни, карти, регистри и информационна система за водите
- определя санитарно-охранителни зони, уязвимите зони и чувствителните зони;
- определя списъка на приоритетните и приоритетно опасните вещества.
- координира дейността на Басейновите дирекции

ПОЛИТИКА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ

Държавната политика, свързана с дейностите по експлоатация, изграждане, реконструкция и модернизация на водостопанските системи и съоръжения, се осъществява от:

министъра на регионалното развитие и благоустройството - за водоснабдителни и канализационни системи и съоръжения в населените места и за предпазване от вредното въздействие на водите в границите на населените места;

министъра на земеделието и продоволствието - за хидромелиоративни системи и съоръжения и за предпазване от вредното въздействие на водите извън границите на населените места;

министъра на икономиката и енергетиката - за хидроенергийни системи и обекти;

кмета на общината - за съоръжения общинска собственост

Министърът на околната среда и водите съгласува и координира изпълнението на проекти свързани с използването, опазването и защитата от вредното въздействие на водите;

ДЪРЖАВНА ПОЛИТИКА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ

Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице участва в Националния експертен съвет по устройство на територията и регионална политика при разглеждане на:

инвестиционни проекти за изграждане, реконструкция и рехабилитация на:

- хидроенергийни и хидротехнически системи и съоръжения;
- язовирни стени и съоръженията към тях;
- съоръжения за прехвърляне на води между речните басейни;
- съоръжения за защита от вредното въздействие на водите.

УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ В РАЙОНИТЕ ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

Директорът на басейновата дирекция:

- установява границите на водите и водните обекти - публична държавна собственост, съвместно с техническите служби и службите по геодезия, картография и кадастър на общините;
- стопанисва водите - изключителна държавна собственост, които не са предоставени на концесия;
- разработва програми от мерки за подобряване, опазване и поддържане състоянието на водите;
- разработва плана за управление на речния басейн;
- провежда общественото обсъждане на плановете за управление на речните басейни;

УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ В РАЙОНИТЕ ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

Директорът на басейновата дирекция:

- **издава**
 - разрешителните по Закона за водите;
 - периодичен бюлетин за състоянието на водите;
- събира таксите за издадените по ЗВ разрешителни;
- планира и участва в провеждането на мониторинга на водите
- **определя**
 - повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, съгласувано с директорите на РИОКОЗ;
 - водите за обитаване от риби и черупкови организми;
 - санитарно-охранителните зони около съоръженията за питейно-битово водоснабдяване

УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ В РАЙОНИТЕ ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

Директорът на басейновата дирекция:

- **стопанисва**
 - водите - изключителна държавна собственост, които не са предоставени на концесия;
 - пунктовете и станциите за мониторинг на водите, включително за наблюдение и прогнози на рисковите фактори, които могат да предизвикат вредно въздействие на водите;
- утвърждава експлоатационните ресурси на подземните водни тела, с изключение на находищата на минерални води;
- съставя водните баланси, с изключение на балансите на находищата на минерални води;
- поддържа специализирани бази данни, карти, регистри и информационна система за водите

УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ В РАЙОНИТЕ ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

Директорът на басейновата дирекция:

- **контролира**
 - състоянието и проводимостта на речните легла
 - извършването на дейности в речните легла
 - изпълнението на условията на издадените разрешителни по ЗВ
 - количеството и качеството на водите
 - поддържането на минимално допустимия отток в реките
- създава и поддържа база данни за извършения от басейновата дирекция контрол и контрола, извършен по Закона за водите от други лица, оправомощени от министъра на околната среда и водите;
- осъществява сътрудничество с компетентните органи за басейново управление на други държави по отношение на управлението на водите в международни райони за басейново управление.

УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ В РАЙОНИТЕ ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

Директорът на басейнова дирекция или оправомощено от него длъжностно лице участва в областните, общинските или районните съвети по устройство на територията, в случаите, в които се разглеждат:

инвестиционни проекти за изграждане, реконструкция и рехабилитация на:

- **хидроенергийни и хидротехнически системи и съоръжения, за които са издадени разрешителни по реда на ЗВ, включително и за защита от вредното въздействие на водите;**

НАЦИОНАЛНА ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ВОДИТЕ

ПРИОРИТЕТИ

1. Предприемане на своевременни действия за изпълнение на поетите ангажименти, свързани с прилагане на изискванията на Рамковата директива за водите със срок 2007 - 2009 г., в т.ч.:

- публикуване на преглед на проблемите по управление на водите в РБ;
- изграждане на нови мрежи за мониторинг и прилагане на програмите за проучвателен и контролен мониторинг;
- изпълнение на програмите за оперативен мониторинг на зоните за защита на водите;
- публикуване на проекти на ПУРБ;
- създаване на програми от мерки, като неразделна част от ПУРБ;
- докладване на планираните стъпки за прилагане на адекватна ценова политика.

НАЦИОНАЛНА ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ВОДИТЕ

ПРИОРИТЕТИ

2. Прилагане на нов подход при управлението на водите в комплексните и значими язовири и минимизиране на риска при управление в условията на протичане на високи води, както и осъществяване на **непрекъснат и ефективен контрол** за изпълнение на месечните графици, като неразделна част от разрешителните.

ПОЛИТИКА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ

МОСВ, респективно Дирекция “Води” е оправомощено от Закона за водите да управлява и разпределя водите на 51 броя комплексни и значими язовири.

НАЦИОНАЛНА ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ВОДИТЕ

Сумата от общите обеми е около 85 % от сумата на общите обеми на изградените в страната язовири.

За 40 броя комплексни и значими язовири с общ обем 6381,6 млн.м³ или 83,31 % общия обем на изградените в страната язовири се изготвят графици за използване на водите:

- годишен график;
- ежемесечен график.

НАЦИОНАЛНА ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ВОДИТЕ

- Ежедневна оценка и прогноза.
- Определяне на обеми в язовирите, в периода на пълноводие.
- Предупреждаване на съответните съседни страни при очаквана висока вълна, чрез Министерство на външните работи.

Басейновите дирекции извършват ежедневна оценка на състоянието на водите и водните обекти в рамките на съответните басейни.

НАЦИОНАЛНА ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ВОДИТЕ

ПРИОРИТЕТИ

3. Усъвършенстване на икономическите регулатори, свързани с водоползване и ползване на водни обекти.
4. Подобряване ефективността на контрола свързан с водоползването на водите, в т.ч. и **контрола** по събираемостта на дължимите такси.
5. Поддържане високо ниво на административното обслужване на физически и юридически лица.
6. Внедряване на нови технологии за изпълнение на функционалните задължения на дирекцията – регистри, съвременни програмни продукти и пр.

ЗАЩИТА ОТ ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ВОДИТЕ

- защита от наводнения;
- защита от ледови явления;
- защита на леглата и бреговете на реките от ерозия;
- защита на бреговете от вълново въздействие;
- защита от опасно повишаване или понижаване нивото на подземните води;
- защита на водосборните басейни от водна ерозия;
- защита от изкуствен самоизлив на подземни води.

ЗАЩИТА ОТ ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ВОДИТЕ

Защитата е оперативна и постоянна.

- **Оперативна защита** - осъществява се при наводнения, ледови явления и природни бедствия, причинени от води, и се ръководи от органите на Министерството на държавната политика при бедствия и аварии.
Оперативната защита се осъществява в съответствие с аварийен план за действие.
- **Постоянна защита** - предприемане на мерки за защита и намаляване на последиците от вредното въздействие на водите.

ЗАЩИТА ОТ ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ВОДИТЕ

Постоянната защита включва:

- изграждане и поддържане на диги и други хидротехнически и защитни съоръжения;
- регулиране нивото на подземните води при опасното им повишаване или понижаване;
- създаване и поддържане на системи за наблюдения, прогнози и предупреждения;
- дейности за защита на водосборните басейни от водна ерозия;
- поддържане проводимостта на речните легла.

ЗАЩИТА ОТ ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ВОДИТЕ

За защита от вредното въздействие на водите се забранява:

- нарушаването на естественото състояние на леглата, бреговете на реките и крайбрежните заливаеми ивици;
- намаляването на проводимостта на речните легла, без съответното разрешително;
- използването на речните легла като депа за отпадъци, земни и скални маси или за складиране на материали
- извършването на строежи над покритите речни участъци,
- строителство на стопански и жилищни постройки, както и животновъдни ферми в крайбрежните заливаеми ивици
- засаждането на трайни насаждения с плитка коренова система.

ЗАЩИТА ОТ ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ВОДИТЕ

По дигите се забранява:

- преминаването с превозни средства извън определените за това места;
- обработването и нарушаването на повърхността им;
- поставянето на стълбове или знаци;
- засаждането на дървета и храсти;
- строеж на кладенци или рибарници;
- изхвърляне на отпадъци и други материали и предмети.

ЗАЩИТА ОТ ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ВОДИТЕ

Приоритетът на държавата за предотвратяване или намаляване вредното въздействие от наводненията е предприемането и провеждането на превантивни дейности с цел намаляване на риска.

ПРОЕКТ ЗА ДИРЕКТИВА ЗА ОЦЕНКА И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ

- **На 18 януари 2006 г. Европейската комисия прие и предложи на Парламента и Съвета проект на Директива за оценка и управление на риска от наводнения.**
- **През юни 2006 г. Съветът на министрите на околната среда на страните-членки на ЕС постигна политическо съгласие за Обща позиция по проектодирективата.**

ПРОЕКТ ЗА ДИРЕКТИВА ЗА ОЦЕНКА И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ

- На **13 юни 2006 г.** Парламентът гласува в пленарна зала изменения на първо четене.
- В **началото на 2007 г.** Работната група по околна среда към Съвета дискутира **предложените от ЕП изменения на второ четене** на три поредни заседания.

ПОЗИЦИЯ НА Р. БЪЛГАРИЯ

- подкрепи включването на зони за ретензия
- подкрепи възможността плановете за управление на речните басейни и тези за управление на риска от наводнения да се *координират*, но не и да се *интегрират* напълно.
- не подкрепи включването на наводненията от канализационни системи
- първоначално не подкрепи намаляването на срока за разработване на предварителната оценка на риска от наводнения.

ПРОЕКТ ЗА ДИРЕКТИВА ЗА ОЦЕНКА И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ НАВОДНЕНИЯ

На 6 ноември 2007 в Официалния вестник на Европейската общност е публикувана

**ДИРЕКТИВА 2007/60/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
от 23 октомври 2007 година относно оценката и управлението на риска
от наводнения**

влиза в сила сред 20 дни.

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/bg/oj/2007/l_288/l_28820071106bg00270034.pdf

ПРЕДСТОЯЩИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

- транспониране и прилагане на директивата за оценка и управление на наводненията
- подготвяне на програми за намаляване на въздействието на наводненията
- преоценка на язовирите за провеждане на висока вълна – промяна на нормативното законодателство
- работа по съвместни проекти

ПОЛИТИКА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ

Благодаря Ви за вниманието!

Мария Арангелова, Дирекция “Води”

